نگاه بیرون

غرب در برابر تنش تهران و ریاض چه خواهد کرد؟

theguardian

هرمز گیلیانه

● اعلام خبر اعـدام ۴۷ نفر، از جملـه یک روحانی شیعه، به اتهام تروریسـم، توسط عربستان سعودی و واکنش خشمگین شیعیان، تأثیری فوری و دراماتیک بر منطقه‌ای آکنده از جنگ و شکاف ایدئولوژیک گذاشت و جامعه جهانی را درحالی‌که می‌کوشد مانع گسترش تنش‌ها و درگیری‌ها در سراسر جهان شود، با دشواری روبه‌رو کرده اسـت. اما تبعـات درازمدت‌تر این تنش بـرای خاورمیانه و ورای آن چیسـت؟ و پایتخت‌ها، از واشـنگتن و لندن گرفته تا مسـکو چگونه به اقدامات متحدان‌شـان در منطقه واکنش نشـان خواهند داد؟ تنش‌های فزاینـده میان ریاض و تهـران امیدها برای برقراری ثبات در خاورمیانه را تحت‌الشـعاع قرار داده است و در کوتاه‌مدت مشـکلات بیشتری برای آنهایی که کم‌ترین توان را بـرای تحمل آن دارند؛ یعنی مردم محنت‌زده یمن و سـوریه به ارمغان خواهد آورد. این تنش تا همین‌جای کار توافق تاریخی هسـته‌ای میان ایـران و آمریکا را در معرض تهدید قـرار داده و غرب را وادار کـرده اسـت در انظار عموم ائتـلاف به‌تازگی تضعیف‌شـده‌اش با عربستان سـعودی را مستحکم کنـد و اختلاف‌های منطقه‌ای و فرقه‌ای را به‌واسـطه مجموعه‌ای از گسسـت‌های روابط دیپلماتیک با ایران تعمیق کرده اسـت. سرسختی و خشمی که در هر دو پایتخت مشـاهده می‌شـود به‌زودی فروکش نخواهد کـرد، امـا درحالی‌که هیچ‌یـک از دو دولـت مایل به عقب‌نشینی نیستند، هر دو می‌دانند رویارویی مستقیم نظامی، ویرانگر، خونین و غیرمتقارن خواهد بود. ریاض زرادخانه بهتری دارد که حاصل تجمیع چندین سـال خرید مولتی‌میلیارد دلاری از تولیدکنندگان سلاح غربی اسـت و از حلقه حمایتی متحدانش بهره می‌برد. اما ایران ارتش بزرگ‌تری دارد و حدود سـه برابر عربستان سـعودی جمعیت دارد که می‌توانـد از این جمعیت به‌عنوان منبعی برای تأمین سـربازان جدید اسـتفاده کنـد و همچنیـن قادر بـه قدرت‌نمایی در دریاسـت. محدودیت‌های نظامی به این معنـا نخواهند بود که آخرین فصل یک رقابت خصمانه و دیرپای سیاسـی و اقتصادی به این راحتی فراموش خواهد شد. آخرین‌باری که- در اواخـر دهه ۸۰- دو طـرف روابط دیپلماتیک خود را قطع کردند، برقراری مجدد روابط چهار سـال به‌طول انجامید. دو طرف، گریزان از رویارویی مستقیم، احتمالا در عوض، نقش‌شـان در چالش‌های نیابتی در سراسر منطقه را پررنگ‌تر خواهند کرد. گفت‌وگوهای صلح سـوریه قرار اسـت به‌دنبال تلاش‌های گسترده بین‌المللی، در اواخر ماه جاری شروع شود و درحالی‌که ایران و عربستان سعودی، هیچ‌یک، به احتمال زیاد میز گفت‌وگوها را ترک نخواهند کرد، اما با میل چندانی به موفقیت مذاکرات، در آن شرکت نمی‌کنند. اعدام یکی از برجسته‌ترین شیعیان سـعودی، نمر النمر روحانی، بود که این بحران را کلید زد؛ سفارت عربستان سعودی در تهران هم به‌دنبـال اعتراض‌هایی که پیامد آن بود، به آتش کشیده شد. عربستان سعودی، نمر را به اتهام تروریسم مجرم تشـخیص داد؛ طرفدارانش می‌گویند او حامی یـک اقلیت سرکوب‌شـده بـود. مقامات و تحلیلگرانی که با ریاض مرتبط هستند می‌گویند دلیل اعـدام نمر در این برهه خاص، فقط فرارسـیدن موعد آن در چرخه و روند قضائی کشور بود، اما قوه قضائیه این کشـور در وضعیتی ایزوله نسبت به خاندان حاکم به‌سـر نمی‌برد و مشـخص بود که این اعدام منجر به تنش خواهد شـد. برخی تحلیلگران بر این باورند که این اقدام برای تقویت ائتلاف‌های عربسـتان سعودی، با یادآوری این نکته به کشـورهای غربی که در مواقع بحران، منافع کلیدی و اصلی‌شان همراهی و همسویی با عربستان سعودی است، انجام گرفت. رهبران ریاض، در وضعیتی که شاهد تداوم کاهش بهای نفت هستیم، در خانه با فشار سیاسـی و اقتصادی دست‌وپنجه نرم می‌کنند و در این زمانه عـدم قطعیت، از اینکه توافق تاریخی هسـته‌ای ممکن اسـت منجر به گرم‌شـدن روابط واشنگتن با ایران شود، ناراضی هستند. در خانه، داعش چالشی ایدئولوژیک برای خاندان آل‌سعود [که مدعی] رهبری جهان تسنن اسـت ایجاد کرده. برخی تحلیلگران دیگر معتقدند این اعدام با هدف ازبین‌بردن انتقادهـای بالقـوه داخلی بـه اعدام عـده زیادی از زندانیان سنی متهم به تروریسم هم‌زمان با اعدام شیخ نمر انجام شد.دلیل هرچه باشـد، این مناقشه در ابتدا به‌نظر رضایت استراتژیک عربستان سعودی را به‌همراه داشـت، زیرا گروهی از کشـورها از ریـاض دنباله‌روی کردند و روابط‌شـان را با تهران قطع کرده یا به حداقل تقلیل سطح دادند. یک موج حمایت همراه با دلخوری از طرف متحـدان غربی و منطقه‌ای هـم به‌دنبال آن آمـد و سیاسـت‌مداران و سـرمقاله‌نویس‌ها در اروپا هشـدار دادند که عربستان سعودی سابقه‌ای طولانی به‌عنوان یک متحد قابل اطمینان دارد، درحالی‌که ایران پیش‌بینی‌شدنی نیست. اما در نگاهی دقیق‌تر، می‌توان گفت تبعات این مناقشه به این سفید و سیاهی نیست. متحدانی که روابط‌شـان را با ایران کاملا قطع کرده‌اند، کشـورهای کوچک‌تر و آسـیب‌پذیر هستند: سومالی و سـودان. متحدان منطقه‌ای قدرتمندتر، مانند امارات، ممکن اسـت ناراحت شده باشـند و سطح روابط‌شان را با فراخواندن سفیرهایشـان کاهش داده باشـند، اما به این نتیجه رسـیدند که نمی‌خواهند روابط‌شان را با تهران کاملا قطع کنند. در ایران، آنچه ابتدا یک چالش برای روحانی تلقی شـد، ممکن است در نهایت به‌نفع او تمام شود... .

politics@sharghdaily.ir

صبر و تحمل یک‌طرفه دوام ندارد

محمدجواد ظریف . وزیر خارجه ایران

The New York Times

جهان به‌زودی اجرای توافق تاریخی برای حل یک بحران غیرضروری- اگرچـه خطرنـاک - دربـاره برنامه هسـته‌ای ایـران را گرامـی خواهد داشـت. همگـی امیدوار بودیم- و کمـاکان باور داریم- که حل مسـئله هسـته‌ای ایران، امکان تمرکز مجدد بر چالش جـدی افراط‌گرایی که کل منطقه و جهان را به ورطه نابودی کشـانده اسـت، فراهم کند. روحانی، رئیس‌جمهوری به دفعات اعلام کرده‌اند اولویت اصلی سیاسـت خارجی ایران عبارت اسـت از دوسـتی با همسـایگان، صلح و ثبات در منطقه و همـکاری جهانـی، به‌ویژه در مبارزه بـا افراطی‌گـری. در مهرماه ۱۳۹۲، فقط یک ماه بعد از روی‌کارآمدن دولت جدید، ایشـان ابتکاری را با عنوان جهان علیه خشـونت و افراطی‌گری (WAVE) مطـرح کردند. این ابتکار در مجمع عمومی ملل متحد با اجماع به تصویب رسـید و امیدی را برای تلاشـی جهانی و دوراندیشانه برای مبارزه با تروریسم ایجاد کرد.متأسفانه برخی کشـورها می‌کوشند از تعامل سازنده جلوگیری کنند. بلافاصله بعد از امضای توافق موقت هسـته‌ای در آذر ۱۳۹۲، عربسـتان سعودی که از فروریختن دیوار ایران‌هراسـی به وحشت افتاده بود، تمامی امکانات خود را برای به‌شکست‌کشاندن این توافق بسیج کرد. امروز، شواهدی در دست اسـت که برخی افراد در ریاض، نه‌تنها به تلاش‌هایشـان برای جلوگیری از عادی‌شـدن شـرایط ادامه می‌دهند، بلکه مصمم هستند کل منطقه را به سـوی تقابل بکشانند.عربستان سـعودی نگران است با کناررفتن پرده بهانه‌جویی‌های هسـته‌ای، تهدید جهانی واقعـی، یعنی نقش فعال این کشور در پشـتیبانی از افراط‌گرایی خشن نمایان شود. جلوه‌های توحش و بربریت آشـکار اسـت. در خانه، جلادان دولتی با شمشیر گردن می‌زنند - مشـابه اعدام اخیر ۴۷ زندانی در یک روز، شامل یک عالم محبوب مذهبی که عمر خود را وقف ترویج دفاع مسالمت‌آمیز از حقوق مدنی کرده بود - در خارج هم، مردان نقابدار سرها را با چاقو از بدن جدا می‌کنند. فراموش نکنیم عاملان بسیاری از اقدامات تروریستی، از واقعه دهشتناک ۱۱ سپتامبر گرفته تا تیراندازی در سـن‌برناردینو و دیگر صحنه‌های توحش افراطی در این فاصله و تقریبا تمامی اعضای گروه‌های افراطی نظیر القاعده و جبهه النصره یا از اتباع سـعودی هستند یا به وسیله عوام‌فریبانی که به پشتوانه دلارهای نفتی دهه‌هاسـت پیام‌های ضداسـلامی نفـرت و فرقه‌گرایی را ترویج می‌کنند، شست‌وشوی مغزی شده‌اند.

راهبرد فعلی سـعودی‌ها خارج‌کردن توافق هسته‌ای از مسیر خود و همین‌طـور تداوم - و حتی وخیم‌ترکردن- تنش‌ها در منطقه با اسـتفاده از سـه مؤلفه اسـت: فشـار به غرب؛ دامن‌زدن به بی‌ثباتـی منطقه‌ای با ادامـه جنگ در یمن و حمایـت از افراط‌گرایی و تحریک مسـتقیم ایران. تجاوز نظامـی ریاض در یمن و حمایـت آن از افراطی‌گری اموری واضح و آشـکار هستند. ولی اقدامات تحریک‌آمیز علیه ایران، هیچ‌گاه به سرخط رسانه‌های بین‌المللی تبدیل نشده اسـت؛ چراکه خویشتن‌داری صبورانه ما مانع از تبدیل آن به بحران شـده است دولت ایران در بالاترین سطوح، قاطعانه، تعرض دوازدهم دی به سفارت و کنسولگری سعودی را محکوم و امنیت دیپلمات‌های سـعودی را تضمین کرد. مـا اقدامات فوری برای کمک به بازگشـت نظم به مجموعه دیپلماتیک سـعودی را فراهم کرده و بـر عزم جدی خود بـرای مجازات تمامی مهاجمـان تأکید کرده‌ایم. ما همچنیـن اقدامـات انضباطی درباره کسـانی که در انجـام وظایف خود در حفاظـت از این اماکن قصور داشـته‌اند، اعمـال کردیم؛ همچنین یک تحقیق‌وتفحـص داخلی برای جلوگیری از تکـرار چنین حوادثی در آینده را آغاز کرده‌ایم.در مقابل، دولت سـعودی و عمال آن، در سه سال گذشته تأسیسـات دیپلماتیک ایران در یمن، لبنان و پاکسـتان را به طور مسـتقیم هدف قرار داده‌اند - که منجر به کشته‌شـدن دیپلمات‌های ایرانی و افراد محلی شده اسـت. موارد دیگری از اقدامات تحریک‌آمیز نیز وجود دارند. زائـران ایرانی هـدف آزارهای سـازمان‌یافته بوده‌اند- در یـک مورد، دو مأمور پلیس عربسـتان به دو پسـر جوان ایرانی در جده تعرض کردند که باعث برانگیخته‌شـدن خشم عمومی شد. همچنین، اهمال سعودی‌ها در فاجعه منا به کشته‌شـدن ۴۶۴ زائر ایرانی در مراسـم حج اخیر انجامید. علاوه‌براین، مقامات سعودی، چندین روز از پاسخ به درخواست‌های مکرر خانواده‌های قربانیان و دولت ایران برای دسترسی و بازگرداندن پیکرهای قربانیان خودداری کردند. همچنین خطیبان دولتی در عربسـتان سعودی به عنوان یک رویه بـه نفرت‌پراکنی، نه‌فقط علیه ایران، بلکه علیه تمامی شـیعیان مشغول هسـتند. اقدام منفور گردن‌زدن اخیر شیخ نمر النمر، با فاصله کوتاهی بعد از نطق نفرت‌پراکنانه خطیبی در مسـجدالحرام علیه شـیعیان صورت گرفت که در اوایل سـال ۹۴ در خطبه دیگری گفته بود: «مخالفت ما با شـیعه و عملیات انتحاری ما علیـه آنها تا زمانی‌که روی زمین هسـتند، از بین نخواهد رفت».با وجود این مسائل، ایران، با اطمینان از قدرت خود، اقدام تلافی‌جویانه‌ای علیه عربسـتان سعودی انجام نداده و از قطـع- یا حتی کاهش سـطح - روابط دیپلماتیک خود با این کشـور خودداری کرده بود. پاسـخ ما تاکنون همراه با خویشـتن‌داری بوده است؛ ولی صبر و تحمـل یک‌طرفه دوام ندارد. ایـران تمایلی به افزایش تنش در منطقـه ندارد. ما باید بـرای مقابله با تهدید افراطیون متحد باشـیم. رئیس‌جمهور و این‌جانب، از اولین روزهای پس از انتخاب ایشـان، چه به صـورت عمومی و چه خصوصی، آمادگی خود را برای گفت‌وگو، اشـاعه آرامش و مبارزه با افراطی‌گری بی‌ثبات‌کننده اعلام کرده‌ایم، ولی این سخن در عربسـتان به گوش‌هایی ناشنوا برخورده است. سران سعودی باید یک انتخاب انجام دهنـد؛ آنها می‌توانند به حمایت از افراط‌گرایان و اشـاعه نفرت فرقه‌ای ادامه دهند یا می‌توانند گزینه ایفای یک نقش سازنده برای ثبات در منطقه را انتخاب کنند. ما امیدواریم عقلانیت حاکم شود.

معاون دفاعی نخست‌وزیر روسیه:

ایران پیش‌پرداخت قرارداد اس-۳۰۰ را پرداخت کرد

«دمیتـری راگوزین» معـاون دفاعی نخسـت‌وزیر روسـیه اعلام کرد که روسـیه پیش‌پرداخـت قرارداد تحویـل مجموعه‌هـای پدافند هوایـی اس-۳۰۰ را از ایران دریافت کرد. به گزارش ایرنا به نقل از اسپوتنیک، راگوزین توضیح داده که «تحویل تسـلیحات اس-۳۰۰ به ایران براسـاس قرارداد مربوطـه انجام می‌گیرد که سال گذشـته امضا شـد». او بدون ذکر رقم واریزشده به حسـاب طرف روسی اظهار کرد: «براساس مفاد این قرارداد تحویل سامانه‌های پدافند هوایی اس-۳۰۰ به ایران با دریافت مبلغ قرارداد از این کشور آغاز می‌شود و وجوه به حسـاب بانکی سازمان‌های مربوطه روسیه واریز شـده و قرارداد در حال اجراست». او در حالی از آغـاز روند مالی این پرونده پیچیده سـخن می‌گوید که تاکنـون مقامات ایرانی به این صراحت از حل مشـکل اس- ۳۰۰ سخن نگفته‌اند.

معـاون نخسـت‌وزیر روسـیه از قطعی‌شـدن بازپس‌گرفتن شـکایت ایران به روسیه از دادگاه داوری بین‌المللـی خبر داده و گفته: «براسـاس اعلام قطعی تهران، شـکایت علیـه طرف روسـی از دادگاه بازپس گرفته می‌شـود». به دنبال بدعهدی روسیه در تحویل این سـامانه و لغو یک‌طرفه قرارداد، ایران از شـرکت روسـی «روس آبارون اکسپورت» به دادگاه بین‌المللی حکمیـت ژنو شـکایت و تقاضای چهـار میلیارد دلار غرامت کرد. موضوعی که موجب شده تاکنون روسیه، هربار بـه بهانه‌ای با وعده تحویـل اس- ۳۰۰ با ایران بازی کند و خواستار پس‌گرفتن شکایت شود.

قرارداد تحویل سـامانه‌های اس-۳۰۰ اواخر سـال ۲۰۰۷ میلادی امضا شـد و قرار بود روسیه پنج آتش‌بار از ایـن سـامانه‌های موشـکی پدافنـد هوایی بـه ارزش حدود ۸۰۰ میلیـون دلار را بـه ایـران تحویل دهد؛ اما در ماه سـپتامبر سـال ۲۰۱۰ دمیتـری مـدودف رئیس‌جمهـور وقت روسـیه با صـدور فرمانی با عنـوان تدابیر مربـوط بـه اجـرای قطعنامه شـماره ۱۹۲۹ شـورای امنیـت سـازمان ملـل متحـد، مورخه ۹ ژوئـن سـال ۲۰۱۰ میـلادی، تحویل سـامانه‌های اس- ۳۰۰، تسـلیحات زرهـی و هواپیمـا، بالگـرد و ناوهای جنگـی را به ایران ممنوع کـرد؛ اما ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهوری روسیه مارس ۲۰۱۵ در دستوری ممنوعیت تحویـل مجموعه‌های اس-۳۰۰ را به ایران لغو کرد.

اوایـل دی‌ماه امسـال خبرگزاری ایتارتاس روسـیه بـه نقل از یک مقام ارشـد نظامی اعـلام کرد، تحویل سـامانه اس-۳۰۰ به ایـران از ژانویه (دی‌مـاه) آغاز می‌شـود و فوریـه (بهمن‌مـاه) پایـان می‌یابـد. این منبـع نظامـی گفته بود کـه تحویل اولین سـامانه از اس-۳۰۰ در مـاه ژانویه آغاز و در مـاه فوریه (یک ماه بعد) به‌پایان می‌رسد. به گفته وی، ایران دومین سامانه را در ماه آگوست یا سـپتامبر ۲۰۱۶ دریافت خواهد کرد.

وی تأکیـد کرد که روسـیه تمـام تعهـدات خـود را در زمینه تجهیز ایران به سـامانه پدافنـد هوایـی اس-۳۰۰ انجـام خواهد داد. بـه گفته این مقام ارشـد روسیه، حدود ۸۰ متخصص ایرانی در زمینه نحوه استفاده از این سامانه در آکادمی هوا-فضای موژیسکی روسـیه آمـوزش خواهنـد دید. متخصصان ایـران از ماه ژانویه آمـوزش خود را در این آکادمی آغاز خواهند کرد و به مدت چهار ماه به‌طول خواهد انجامید. براسـاس این گـزارش، هزینه‌های این دوره آموزشـی چهارماهه در قرارداد پیش‌بینی شـده اسـت. پس از آن متخصصان ایـران در ماه می به‌خانه بازخواهند گشـت. در آخرین دیدار وزرای دفاع ایران و روسـیه نیز اعلام شده بود که سـامانه پدافندی اس-۳۰۰ تا پایان سال جاری میلادی به ایـران تحویل داده خواهد شد.سـردار دهقان، وزیر دفاع، مردادماه به مناسبت روز صنعت دفاعی توضیح داده بود که «در فضای جدید بحث زنده‌کردن موضوع تحویل اس-۳۰۰ در دسـتورکار وزارت دفاع قرار گرفت و قرار بر این شـد که مجاری و راهکارهایی را پیدا کنیم و ما هم برآن‌اسـاس قرارداد را به‌روز کردیم و در ابعاد آن تجدیدنظر انجام شـد. براین‌اسـاس قرار شد طرف روسـی تمامی تغییرات تکنولوژیک را برای تحویل این سامانه موشکی به جمهوری اسلامی ایران انجام داده و این سامانه را به‌روزشده تحویل کشورمان دهد.تمامی مذاکـرت در این خصوص انجام و متـن قرارداد جدید تحویل این سـامانه موشکی تهیه شـده که ظرف این هفته یا هفته آینده امضا می‌شـود تا در آینده مشخص سیستم سـامانه اس-۳۰۰ را در اختیار بگیریم». اگرچه در جریـان روند بعد از آن، کمتر اتفاقات و اخبار مرتبط با این سـامانه منتشر شـد. پیش‌تر این خبر منتشر شده بود که براسـاس قرارداد دوجانبه میان روسیه و ایران، تحویل چهار سـامانه پدافند هوایی اس-۳۰۰ به ایران پیش‌بینی شـده اسـت. رسانه‌های روسـی ارزش این قرارداد را یـک میلیارد دلار اعـلام کرده‌اند.اس-۳۰۰ بـا کاربرد دفاع متمرکـز و قوی از مناطق حسـاس از مهم‌تریـن سـامانه‌های پدافند هوایی جهان به‌شـمار می‌رود کـه می‌تواند همزمان چندین پرنده دشـمن را ازجمله موشک‌های بالسـتیک ردیابی و از فاصله ۱۵۰ کیلومتـری در ارتفاع ۲۷ کیلومتـری هدف قرار دهد و حتی علیه اهداف زمینی به‌کار گرفته شود.

نـکتـه

براساس اعلام قطعی تهران، شکایت علیه طرف روسی از دادگاه بازپس گرفته می‌شود. تحویل تسلیحات اس-۳۰۰ به ایران براساس قرارداد مربوطه انجام می‌گیرد که سال گذشته امضا شد

هم‌اندیشی زنان در خانه آیت‌الله طالقانی

ادامه از صفحه۷

کولایی به تجربه خود در مجلس اشاره کرد و گفت: «در مجلـس ششـم کـه فـرازی از جنبـش دموکراسی‌خواهی در ایران بود با انبوهی از تقاضاها و خواسته‌ها وارد مجلس شدیم. برای برآورده‌کردن خواسته‌ها و مطالبات باید به واقعیت‌های سیاسی، اقتصـادی، اجتماعـی و... در جامعه نظر داشـت». او با تأکید بـر اینکه باید سازوکار تغییر در جامعه را شناخت، گفت: «من در مجلس دیدم که این تغییر چقدر دشـوار است. برای هر تصویبی نیاز به جلب رأی مجلس است و بدون اشـراف کامل به مسـائل نمی‌توان از پس این کار برآمد. همه‌چیز را همگان دانند؛ بنابراین ضروری اسـت که به اسـتفاده از تخصص تن دهیم و در همه امور از کارشناسان مشورت گرفته شود».

نکته درخور توجه دیگری که در صحبت‌های کولایی وجود داشـت اشاره بـه این بود که در دوران نمایندگی وقتی نامـه‌ای را پیش همکاران می‌بردم، بـدون خواندن امضا می‌کردند. او این را گفت تـا به زنان داوطلب نمایندگی مجلـس تأکید کند توانمنـدی افراد می‌تواند الگوهای ذهنی مردها نسـبت به زنـان را تغییر دهد. کولایی در ادامه به انتقـادات خود در موضوع دریای خزر که- در مجلس ششـم طرح شده و بعضا موجب دلخوری رئیس دولت اصلاحات هم شده بود، اشاره کرد و گفت نباید فراموش کنیم اصل نمایندگی توجه به حق‌طلبی، پایبندی به قانون، وظیفه‌گرایی و البته تدبیر است.

عکس زن را به دیوار نمی‌زدند

حمیده عدالت به عنوان کسـی کـه از یک شهرسـتان تک‌نماینده‌ای به مجلس راه پیدا کرده بود، از مشـکلاتی که در مسیر انتخاب‌شدن تجربه کرده بود، گفت. او به فضای روسـتایی دشتستان اشـاره کرد و گفت من به اصرار دوسـتان، نماینده شهرستانی شدم که وقتی به روسـتاهای آن می‌رفتم زنان برای حرف‌زدن جلو نمی‌آمدند. عکس من را جایی نمی‌زدند چون این را زشت می‌دانستند که عکس یک زن را به در و دیوار بزنند.

عدالت به نقش حمایت جریان‌های سیاسـی اشاره کرد و گفت به عنوان کاندیـدای جریـان دوم خرداد رأی آورده و فضای شـهرش بـه قدری تغییر کرده که زنان عشـایر در حمایت از او جلوتـر از مردان حرکت می‌کنند. او که مسـائل نمایندگان شهرستان با نمایندگان تهران را بسیار متفاوت می‌دانست، گفت: «در مجلس بیشـتر با مطالبات منطقه‌ای مواجه بودم و حتی به خاطر اینکه هرجا می‌رفتم از من سـؤال می‌شد برای خرما چه فکری می‌کنید، وارد کمیسیون کشاورزی شـدم». به گفته او مشکلات در مسیر تصویب طرح‌ها و لوایح برای همه نمایندگان یکسان است اما مسائل فراکسیون زنان، مشکلات ما را مضاعف می‌کرد.

فاطمه راکعی، دبیرکل جمعیت زنان مسلمان نواندیش، سومین سخنران این نشست بود و شجاعت و خردورزی را دو اصل لازم برای نمایندگی که زن و مرد هم ندارد، دانسـت. او با بیان اینکه همه زنان داوطلب‌شـده در مقطع فوق‌لیسـانس هسـتند، گفت هریک از این افراد در موضوعی تخصص دارند بنابراین حضور آنها در کمیسیون‌های مختلف حتما مفید و اثرگذار خواهد بود.

راکعی در ادامه، همکاری‌های دوستانه در فراکسیون زنان مجلس پنجم را عامل مهمی در به‌نتیجه‌رسیدن موضوعاتی مانند رفع تبعیض اعزام دختران بورسیه، حق حضانت و ولایت فرزندان، مسئله ازدواج اجباری دختران نابالغ، حق طلاق از جانب زنان و... دانست. او که در دوران نمایندگی، مسئول کمیته زنان و خانواده بوده اسـت، نظر شـورای نگهبان درباره برخی از موضوعات مربـوط به زنان را کم‌لطفی توصیف کرد و گفت: «این برخورد باعث شـد در برخی از پیگیری‌ها به نتیجه نرسـیم و در برخی از موارد نیز شـکل ثالثی که موردنظر ما نبود در مجمع تشخیص مصلحت نظام ایجاد شد».

او در توضیح عامـل عملکرد موفق زنان مجلس پنجم، گفت: «ما منتظر طرح‌هـا و لوایـح نبودیم. خودمان تن بـه کار دادیم و بر اسـاس وظیفه در چارچوب فراکسـیون و کمیته زنان، قوانین تبعیض‌آمیز را رصد و با بهره‌گیری از نظر حقوق‌دانان، جامعه‌شناسـان و روان‌شناسان شکل جایگزینی برای آن پیدا می‌کردیم».

بعد از راکعی نوبت به طاهره رضازاده رسـید و او با طرح این سـؤال که چرا در انتخابات مشارکت می‌کنیم، شروع کرد. از حس و حال امروزش که به اندازه قبل از انتخابات مجلس ششم ناامیدانه بوده است، گفت. رضازاده که از نظرات کسـانی که او را به ثبت‌نام تشویق کرده بودند و نظر منفی دخترش که نباید به صحنه آمد، گفت و افزود: «بعد از شنیدن همه اینها تصور می‌کنم حضور امثال من در مجلس بهتر از حضور امثال نمایندگان زن فعلی است».

به گفته او زنان باید به صحنه بیایند تا شـاهد این مواضعی که در مسئله قانون حمایت از خانواده در مجلس گرفته شد، نباشیم.

رضازاده وقتی از عوامل موفقیت خود در انتخابات مجلس ششم صحبت می‌کرد، به نقش دانشگاه شـیراز در مسائل سیاسی این شهر، وجهه سیاسی همسـرش [ابراهیم اصغـرزاده] و اسـتفاده از حجاب مانتو اشـاره کرد. او می‌گفت من با حجاب اسلامی اما بدون چادر برای ثبت‌نام رفتم.

او درباره مشـکلات بعـد از ورود به مجلـس نیز گفت: «بـرای ورود به کمیسـیون انرژی با خیلی از آقایان اصلاح‌طلب بحث کردم تا بالاخره موفق شـدم به این کمیسیون رفته و حتی مخبر کمیسـیون هم بشوم اما به خاطر اسـتقلال رأیی که داشتم و موردپسـند خیلی‌ها نبود، بایکوت خبری بودم و چندان به این مسائل توجه نمی‌شد».

سـهیلا جلودارزاده که به واسطه حضور در مجالس چهارم تا هفتم خود را بخشـی از تاریخ حضور زنان در مجلس ایران معرفی کرد، تأکید داشت اگر تلاش کنیم و مطلبی را بحق بخواهیم، حتما به آن خواهیم رسـید اگرچه به خاطر زن‌بودن، کارمان سخت‌تر است.

او عدالت اقتصادی و اجتماعی و برابری برای زنان را موردتأکید قرار داد و گفت: «ما با این رویه در مسائلی مثل محاسبه مهریه به نرخ روز، تلاش کرده و موفق شدیم».

جلودارزاده در میان حرف‌هایش بارها گفت در مجلس تنها برای زنان کار نکرده و برای همه مسائل کشور تلاش کرده است. او اعتقاد داشت اکنون نیز بایـد همین رویه را در پیش گرفت چراکه زمان اصلاح‌طلبی گذشـته و وقت اصلاح‌گرایی رسیده است.

به گفته او شـرایط اورژانسی اسـت. زیربنای اقتصاد کشـور آسیب دیده و اوضاع به آسـتانه صبر و تحمل مردم رسـیده اسـت بنابراین اگر در دوران اصلاحات خواهان مجلس همسـو بودیم تا دسـت دولت بازتر باشد، اکنون باید یک مجلس همسو تشکیل دهیم تا دست دولت بسته نباشد و هرازگاهی نبینیم که یک نماینده به خاطر خواسـته‌های شخصی برآورده‌نشده خود یک وزیر را به مجلس بکشاند و کارت زرد بدهد.

جلودارزاده با اشـاره به شکسته‌شـدن تابوی اسـتفاده از وزیر زن، گفت: «مسئله سهم ۳۰درصدی زنان از مجلس هم اگر مجلس همسو تشکیل شده باشد، حتما در آینده محقق خواهد شد».

شـهربانو امانی که همچون جلودارزاده سـابقه عضویت در هیأت‌رئیسه مجلـس را نیز دارد، از موانع پیـش‌روی خود برای حضور در مجلس چهارم و فضـای متعصبانـه ارومیه گفـت، از ایرادهایی که به عکـس تبلیغاتی او می‌گرفتند، از مشـکلاتی که برای اسـتفاده از تریبون مساجد داشته و از اینکه هرجا پنج نفر جمع شده بودن،د مواضعش را گفته است، از شایعاتی مبنی بر مردن یا طلاق‌گرفتن او که می‌توانست به رأی‌آوری‌اش آسیب بزند و... صحبت کرد. او با تأکید بر اینکه با چهار کلمه امانت، صداقت، شـجاعت و شـهامت از مردم رأی گرفته اسـت، گفت: تصور می‌کنم مجلـس دهم باید از حضور تندروها از هر جناحی خالی باشـد و امیدوارم اکثریت آن اصلاح‌طلبان باشند. او همچنین ابراز امیدواری کرد روزی برسـد کـه مردم به برنامه‌ها رأی دهند و نه به افراد. این جلسه تشـکیل شده بود تا داوطلبان نمایندگی در مجلس دهم با اسـتفاده از تجارب دیگران، مسیر پیش پای خود را ساده‌تر و آگاهانه‌تر طی کنند.

کوتاه دیپلماسی

قلب اراک خارج شد

● **فارس:** یک منبـع مطلع خبر داده که قلب رآکتور آب سنگین اراک خارج شده است. براساس اطلاع این منبع، عملیات خروج قلـب رآکتور اراک پایان یافته و محفظه‌های قلب رآکتور خارج‌شده با بتن پر شد.

موگرینی:

تحریم‌های ایران به‌زودی لغو می‌شود

● **ایسـنا:** لغو تحریم‌های ایران بـه‌زودی انجام خواهد شـد؛ اما اتحادیـه اروپا هنـوز چارچوب زمانی مشـخصی برای آن تعیین نکرده است. این خبری است که فدریکا موگرینی، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا، روز گذشـته بعد از دیدار با وزیر امورخارجه جمهوری چک و در کنفرانسـی خبری اعلام کرد. به گفته او هنوز تاریخ دقیق لغو تحریم‌های ایران تعیین نشـده اسـت؛ اما روز آن منوط به اجرای کامل اقداماتی است که باید طبق این توافق انجام شوند.

سخنگوی وزارت‌خارجه ایران:

تصمیمی درباره حافظ منافع عربستان گرفته نشده است

● سـخنگوی وزارت خارجه ایران در پاسـخ به اینکه آیا از سـوی عربستان دولتی به‌عنوان حافظ منافع این کشـور در تهران مشـخص شده، گفت: جمهوری اسـلامی ایـران قطع روابـط را اقدام منطقی و مناسب برای تأمین سیاست‌ها نمی‌داند. به‌طـور طبیعـی مسـائلی بین دولت‌هـا وجود دارد که بعد از قطع روابط براسـاس مکانیسمی ازجمله ایجاد دفتر حافظ منافع پیگیری می‌شود. هنـوز هیچ تصمیمی درباره سـؤال مورداشـاره گرفته نشـده و براساس نیاز، این سازوکار می‌تواند مـورد توافق دو کشـور قرار بگیـرد. همچنین او درباره نامه وزارت‌خارجه درباره نام خیابان شهید نمـر گفت: در نامه مورد اشـاره از سـوی وزارت خارجه به این موضوع پرداخته شده که روال‌های معمول موجـود در زمینه این نـوع نام‌گذاری‌ها ازجمله کسـب نظر مشورتی شورای عالی امنیت ملی و وزارت خارجه باید طی شود و این موضوع در این نامه مورد تأکید قرار گرفته است.

ادامه از صفحه ۳

رأی مردم اصل اساسی حاکمیت در مردم‌سالاری دینی است

و گفت: «مسـئولان کشور وقوع چنین حادثه‌ای را تقبیح کردند اما سعودی‌ها آن را بهانه‌ای برای حمله به جمهوری اسلامی ایران قرار داده‌اند؛ آن‌هم درحالی‌که چنین حوادثی در بسـیاری از کشـورها رخ می‌دهد و معمولا برای واکنش نشـان‌دادن به چنین رخدادهایی به موضع‌گیری رسـمی مسـئولان و مراجع رسمی در قبال وقوع این حوادث توجه می‌شود». رئیس دستگاه قضـا با تأکیـد بر اینکـه در مواردی سـفارتخانه‌های جمهوری اسلامی ایران در برخی کشورها آماج چنین رخدادهایی بوده اسـت و مسئولان جمهوری اسلامی ایران همـواره موضع‌گیری‌های مدبرانه و مسـتند به واکنش رسمی دولت‌های آن کشورها داشته‌اند، گفت: «درحال‌حاضـر رفتار سـعودی‌ها در مقابل این حادثه به‌هیچ‌وجه متناسب با موازین و عرف بین‌المللی نیست و واکنش‌هایی غیرعاقلانه و خارج از تدبیر است».

حادثه منا فراموش نشود

آیـت‌الله آملی‌لاریجانـی بـه وقوع حادثـه منا و ربط‌دادن آن به قضاوقدر الهی از سوی حکام سعودی و تأکید بر لزوم پیگیری این حادثه از سوی مقامات اجرائی و قضائی جمهوری اسلامی ایران در سطح بین‌المللی به سایر اقدامات و تحرکات این کشور ازجمله حمایت سعودی‌ها از تروریسـت‌ها و جنایاتشان در یمن اشاره کرد و افزود: «حاصل اقدامات غیرمنطقی و غیرعقلانی حاکمان سـعودی جز تضعیف جهان اسلام و خدمت به اسـتکبار و تقویت جریان تروریسـتی نیست و باید گفت متأسـفانه حاکمان سـعودی به‌عنوان عمله‌ای در خدمت صهیونیسـت‌ها و آمریکایی‌ها درآمده‌اند». آیـت‌الله آملی‌لاریجانی تأکید کرد: «سـعودی‌ها باید بدانند رفتار جمهوری اسلامی ایران در مقابل آنان توأم با متانت و تدبیر اسـت اما این متانت، تدبیر و سـکوت به‌معنای این نیسـت که آنها می‌توانند هر کاری انجام دهنـد و به‌هرحال صبر جمهوری اسـلامی ایران هم حدی دارد».

تجدیدنظر در برجام

رئیس قوه قضائیه در بخش پایانی سخنان خود به اقدامات اخیر آمریکایی‌هـا در تصویب مجموعه‌ای از قوانین علیه جمهوری اسلامی ایران اشاره کرد و گفت: «گرچه این مصوبات نهایی نیسـت اما نشـان می‌دهد کـه آمریکایی‌ها در مقام عمل، بـه وعده‌ها و قول‌های خود پایبند نیستند و چنین رفتارهایی نشان از اختلافات درونی آنهاست». آیت‌الله آملی‌لاریجانی با اذعان به این نکته که براسـاس توافق برجام تحری